

ex consecratione, affirmat, quod quisquis alterum eorum vendit, sine quo alterum habere non potest, neutrum non venditum derelinquit. Ac per hoc eum, qui rem Ecclesie vendit vel emit, simoniacum intelligit. In nomine vero procuratoris intelligit prefata Synodus quemlibet ecclesiasticarum rerum administratorem, ut verbi gratia Præpositum, Oeconomum, vice Dominum: Defensoris nomine Advocatum, sive Castaldum, Judicem: In subiecto regule Archipresbyterum, Archidiaconum, Canonicum, Monachum, vel quemlibet Ecclesiastico mancipatum officio. Quod vero Spiritum sanctum, quantum in se est, vendat vel emit, qui Præposituram, vel huiusmodi vendit vel emit, audi Augustinum super Joannem: O quot Proposita fecerunt? Alterum Propositum habet Carthagine Primianus, alterum habet Maximianus, alterum habet in Mauritania Rogatus, alterum habent in Numidia illi & illi, quos jam nec nominare sufficimus. Circumit ergo aliquis emere columbam? Unusquisque Propositum suum laudat, quod vendit &c. Ecce venerabilis Augustinus, de Propositorum distractione agens, in nomine Columbe Sancti Spiritus venditionem vel emptionem accipit, sicut omnes hujus evangelici capituli tractatores.

Ira Dei super Simoniacos, & quom gravis peccati rei efficiantur.

§.4. Pensandum vero est, quia poena multentur, qui jam Deo, & Ecclesie sue oblata vendunt, vel emunt, si cum flagellis a Dei Templo ejecti sunt qui, quæ Deo erant offerenda, vendebant, vel emebant. Si de offerendorum venditoribus vel emptoribus dictum est: Vos fecistis domum Patris mei domum negotiationis, & speluncam latronum; quid dicetur jam de Ecclesie oblatorum venditoribus vel emptoribus? Et ne quis infans objiciat, merito hos Dominum tam acerbe vindicasse, quia tunc illa in Templo, ecclesiastica vero res modo extra templum distrahantur; attendat super his Augustini non determinantem locum venditionis vel emptionis Propositorum, sed tantum indefinite dicentem: Circumit aliquis emere columbam: unusquisque Propositum suum laudat, quod vendit; non adiciens in Templo vel extra Templum hæc contra venditores vel emptores sacrarum Dei.

Quibus in rebus Propositis nostris debemus obedire.

§.5. Ad hoc vero, quod in Epistola tua sequitur, idest utrum obedire his tentantibus ad mortem nefas sit: & circa finem ejusdem epistolæ hoc idem iterum inculcatur; illud beati Petri respondemus: Obedire Deo oportet magis quam hominibus. In quo exemplo notandum, hominibus interdum obediri debere, sed magis Deo; hominibus quidem in his, quæ contra fidem & religionem non sunt. Quoniam Cives Jerusalem legimus Babylonis civibus militasse, ut Sanctum Joseph, & socios Danielis: quorum primus stuprum Domine: sequentes vero idolatriam perhorrentes, rem publicam, & alienigenarum Principum strenue gubernaverunt. Et in Evangelio habes: Cum eo, qui te angariaverit uno milliaro, alia duo ambulare debere: Et reddere, quæ sunt Cæsaris, Cæsari: & quæ sunt Dei, Deo. Item Hieronymus super epistola ad Philippenses: Si Dominus ea jubet, quæ non sunt adversa Scripturis sanctis, subjiciatur Domino servus; si vero contraria præcipit, magis obediatur spiritus, quam corporis Domino; & infra: Si bonum quid præcipit Imperator, jubentis exequere voluntatem; si malum, responde:

Obedire oportet Deo magis, quam hominibus.

§.6. Ad hoc vero, quod subjungitur in eadem epistola, idest utrum sit utendum Ordinationibus, & reliquis Sacramentis a criminosis exhibitis, ut ab adulteris, & a Sanctimonialium violatoribus, vel huiusmodi, ad hoc, inquam, ita respondemus: Si schismate vel hæresi ab Ecclesia non separantur, eorundem Ordinationes, & reliqua Sacramenta sancta & veneranda non negamus, sequentes beatum Augustinum, qui super Johannem de huiusmodi tam copiose quam veraciter disseruit; ait enim: Baptizet vos servus bonus, sive servus malus, non sciat se ille, qui baptizatur, baptizari non ab eo, qui sibi tenuit baptizandi potestatem; Et paulo post: Non horreat columba ministerium malorum, respiciat Domini potestatem; Si fuerit superbus minister, cum Zabulo computatur; sed per illum Christi Sacramentum non contaminatur. Quod per illum fluit, purum est: quod per illum transit, liquidum est. Idem: Spiritualis vero virtus Sacramenti ita est ut lux, quæ ab illuminandis pura excipitur, & si per immunda transeat, non inquinatur. Quos baptizat ebrius, quos baptizat homicida, quos baptizat adulter, Christus baptizat; & cætera huiusmodi. At tamen decessores nostri Nicolaus, & Gregorius a Missis Sacerdotum, quos tales revera esse conspicerent, fideles abstinere decreverant, & ut peccandi licentiam cæteris auferrent, & huiusmodi ad digna poenitentia lamenta revocarent. Scribit hoc prædecessor noster Gregorius Rudolpho, & Bertholdo Ducibus inter cætera: Officium simoniacorum, & in fornicatione jacentium, scientes nullo modo accipiant, & quantum potestis, tales sanctis deservire misteris vi, si oportuerit, prohibeatis &c.

Utum uti Sacramentis possimas, quæ a Criminosis conferuntur.

§.7. Porro ad hæc, quæ tibi sylogistice in eadem epistola objiciuntur, idest si Corpus & Sanguis Christi non sunt, & alia, quæ prædicimus, proprias non habent virtutis dignitates, quid agentibus obsunt; quod si habent, cur spernuntur, sicubi ab indigno præsumuntur? Ad hæc, inquam, ita respondemus, proprias quidem habent virtutis dignitates, ut præfatus Augustinus ait super Johannem contra Donatistas, sed agentibus vel suscipientibus eadem Sacramenta contra præfatorum Pontificum instituta, nisi forte sola morte interveniente, utpote ne sine baptismate vel communione quilibet humanis rebus excedat, eis, inquam, in tantum obsunt, ut veri idolatra sint, cum talibus & Ordinationum & Sacramentorum confectio, & aliter quam præmissum est, scienter susceptio vehementer a sanctis Canonibus prohibeatur; ait namque Samuel Propheta: Quoniam peccatum ariolandi est repugnare, & quasi scelus idololatriæ nolle acquiescere. Hæc de malis catholicis, qui intra Ecclesiam sunt; Cæterorum schismaticorum & hæreticorum Sacramenta, quoniam extra Ecclesiam sunt, juxta sanctorum Patrum traditiones, sicut Pelagii, Gregorii, Cypriani, Augustini, Hieronymi, formam quidem Sacramentorum, non autem virtutis effectum habere profitemur, nisi cum ipsi vel eorum Sacramentis initiati per manus impositionem ad Catholicam redierint unitatem.

Schismaticorum, & hæreticorum Sacramenta formam habere, sed non virtutis effectum declarat.

Baptisma ab Hæreticis, vel etiam a schismaticis more ecclesiastico datum, ratum esse declarat.

§.8. Sciendum vero est, quod Canones Apostolorum, quorum auctoritate Orientalis, & ex par-

PASCHALIS SECUNDUS

P A P A C L X .

ANNO ÆRÆ CHRISTI COM. MXCIX.

parte Romana utitur Ecclesia, & insignis Martyr Cyprianus, & LXXX. Episcopi cum eodem, baptismum hæreticorum lavacrum, diaboli appellant. Stephanus vero, & Cornelius, Martyres & Pontifices Romani, & venerabilis Augustinus in libro de Baptismate, eundem Cyprianum & præfatos Episcopos hanc ob causam vehementer redarguunt, affirmantes, baptismum, sive ab hæretico sive schismatico, ecclesiastico more celebratum, ratum esse; & merito, quia alia in baptismate, & alia in reliquis sacramentis consideratio est; quippe cum & ordine prior & necessarius sit: subito enim morituro prius baptismate, quam Domini Corporis communionem, vel aliis sacramentis consulitur; Et dum forte Catholicus non invenitur, fatius est ab hæretico Baptismi sacramentum sumere, quam in æternum perire. Et hanc sententiam præscriptorum Pontificum, Cornelii, Stephani, & Augustini, secuti sunt Innocentius, Siricius, Leo, Anastasius, & Magnus Gregorius, & omnis Ecclesia: Et quoniam epistolæ brevitatis propositis tibi questionibus fortasse non sufficit, eorundem temeritatem ad Sedem Apostolicam instruendam mitte, aut juxta Apostolum veluti sanæ doctrine adversarium post secundam & tertiam correctionem devita. Tu vero esto fidelis usque ad mortem, ut percipias coronam Vitæ. Data Romæ. (a)

Paschalis II. natione Tuscus, Patria Bledanus, antea Rainerius seu Ragingerius, Monachus Cluniacensis, & Abbas Monasterii Sandorum Laurentii & Stephani extra muros, Presbyter Cardinalis Tituli S. Clementis, electus est in Romanum Pontificem die 13. Augusti 1099. ac postfridie hujus diei consecratus. Sedit in Pontificatu annos xviii. mens. v. dies vii. (a) Imperantibus in Oriente Alexio Commeno, in Occidente duobus Henricis III. & IV. Obiit die 21. Januarii anno Dom. 1118. & sepultus est in Patriarchio Lateranensi. Vacavit Sedes dies iii. (c).

Schisma vigesimum quartum in Ecclesia Triplex. Primo, vel altero a Paschalis PP. electione anno, Guibertus Antipapa quem

(a) Cum nulla in calce hujus Epistolæ legatur chronologica nota, ultimam ex Urbani PP. Epistolis fecimus, Baronii secuti exemplum. Quæ vero de veritate ejusdem clarissimus hic Auctor brevibus asserit, libet referre. Illa vero hic integra est reddenda. . . Decretalis Epistola, quæ data habetur Præposito S. Juventii . . . quam necdum causam reperimus: extat enim ipsa apud Anselmum Lucensem &c. Porro quam etiam apud Gratianum diversis in locis sub diversis titulis per fragmentum positam habes Epistolam, hic ut fuit, simul integram leges.

(b) Sic legitur in Quarto ex Critic. Baron. præfixis Catalogis, in Sexto legitur dies ix. inclusis extremis, in Septimo dies viii. inclusa obitus die, in Octavo m. vii. Scriptoris incuria. (c) Baronius Paschalis PP. obitum refert ad diem 18. mensis hujus, & ejusque Pontificatus dies xv. tantum addit supra annos xviii. mens. v. Pandulphi Pisani ianix auctoritati, qui Paschalem carnis debitorum solvisti scribit xv. Kalendas Februarii: sed cum auctore Pandulpho eodem Sede vacaverit diebus tribus, Gelasius vero successore electus fuerit die 21. Januarii, prout ostendimus, legendum videtur xii. Kalendas Februarii. Prout habet Octavo ex laudatis Catalogis.